



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: D. M.
st. přísl. X
pobytem X

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2019, č. j. OAM-805/ZA-ZA11-ZA22-2019, e. č. B008831,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2019, č. j. OAM-805/ZA-ZA11-ZA22-2019, e. č. X (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Následně se již zabýval tím, proč postupoval podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou zamítl. Konkrétně žalovaný uvedl, že žalobce je státním příslušníkem Gruzie, která je považována za bezpečnou zemi původu, přičemž zde nedochází k pronásledování ani k mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestání. Stejně tak Gruzie ratifikovala řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů, včetně pravidel týkajících se účinných opravných prostředků.
3. V této souvislosti žalovaný mimo jiné doplnil, že v zemi původu žalobce jsou v rámci ústavního pořádku garantována základní lidská práva a svobody. Přestože lze hovořit o nižší úrovni jejich ochrany, včetně projevů porušování nezávislosti a nestrannosti výkonu soudní moci, tamní vláda spolupracuje s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a dalšími humanitárními organizacemi. Případné zneužití pravomoci státních orgánů je řešeno rovněž prostřednictvím institutu ombudsmana, který poskytuje jednotlivcům ochranu. Uvedené skutečnosti podle žalovaného spolehlivě vyplývají rovněž z opatřených informací o zemi původu.
4. Sám žalobce ve správním řízení argumentoval pro udělení mezinárodní ochrany snahou o legalizaci pobytu v České republice. Ačkoliv měl z vlasti vycestovat kvůli problémům a vyhrožování ze strany soukromých osob, příslušnou žádost podal až v důsledku pobytové kontroly při výkonu nelegální práce. Ve své výpovědi pak žalobce potvrdil, že žádost o mezinárodní ochranu podal proto, že se nechce vrátit do Gruzie, neboť mu byl vystaven výjezdní příkaz. Podle žalovaného je tedy zřejmé, že žalobce chtěl využít institut mezinárodní ochrany za účelem legalizace pobytu na území, k čemuž slouží právní režimy zakotvené v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
5. Co se týče obavy žalobce z návratu do vlasti, žalovaný k tomu uvedl, že své problémy před odchodem z vlasti nijak neřešil, resp. neobrátil se na příslušné orgány veřejné moci, ačkoliv tak učinit mohl. Pokud tedy žalobce zcela rezignoval na využití dostupných vnitrostátních prostředků ochrany, nelze dospět k závěru, že by byly v jeho případě dány důvody pro udělení některých forem mezinárodní ochrany. Závěrem žalovaný připomněl, že v případě postupu podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu se příslušný správní orgán nezabývá tím, zda žadatel jinak splňuje podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

III. Žaloba

6. V žalobě bylo nejprve v obecné rovině namítáno, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci a neopatřil si dostatek aktuálních informací o zemi původu. Napadené rozhodnutí je navíc nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. V této souvislosti žalobce namítal, že v jeho případě jsou dány důvody pro udělení doplňkové

ochrany. Konkrétně žalobce poukázal na skutečnost, že byl ve vlasti vystaven nebezpečí ze strany vymahačů dluhů, a to z důvodu závazků jeho otce, které na něj přešly. V případě návratu do Gruzie se žalobce obává o své bezpečí a život. S ohledem na vysokou míru korupce současně považuje za nepravděpodobné, že by mu tamní policie poskytla náležitou ochranu. Žalobce má za to, že v jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu.

7. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí. Co se týče uplatněných námitek, žalovaný k tomu doplnil, že skutkový stav byl spolehlivě zjištěn, a to na základě aktuálních zpráv o zemi původu. Stejně tak žalovaný postupoval v řízení v souladu se zákonem, a to s ohledem na právní úpravu zjevně nedůvodné žádosti zakotvené v ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu.
9. Za stěžejní žalovaný považoval skutečnost, že Gruzii lze podle dotčených právních předpisů a opatřených informací považovat za bezpečnou zemi původu. Ve správním řízení pak nevyšly najevo žádné okolnosti, které by ve vztahu k žalobci uvedené závěry jakkoliv zpochybnil. Z výpovědi žalobce je naopak zřejmé, že se v zemi původu na příslušné policejní orgány vůbec neobrátil, přičemž jako důvod pro podání žádosti o mezinárodní ochranu uváděl snahu o legalizaci pobytu na území. Jelikož je tedy Gruzie považována za bezpečnou zemi původu, bylo na žalobci, aby danou domněnku ve vztahu k jeho osobě vyvrátil, což neučinil. Byly proto splněny zákonné podmínky pro vydání napadeného rozhodnutí a posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné.
10. Na základě výše uvedeného žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Správní spis

11. Ve správním spisu se nachází zejména předávací protokol (včetně kopie cestovního dokladu žalobce), záznam o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k dané žádosti ze dne 13. 9. 2019.
12. V rámci provedeného pohovoru žalobce k dotazům správního orgánu mimo jiné uvedl, že o mezinárodní ochranu přišel požádat až s určitým časovým odstupem od vstupu na území České republiky proto, že mu bylo uloženo správní vyhoštění, přičemž se nechce vrátit do Gruzie. O udělení pobytového oprávnění žalobce aktivně neusiloval z důvodu neznalosti postupu pro vyřízení a nedostatku finančních prostředků. Nebyl si vědom toho, že pracuje v ČR nelegálně.
13. Zemi původu měl žalobce opustit kvůli tomu, že mu a jeho matce lidé z banky zabavili byt, a to v návaznosti na dluhy jeho otce. Současně mělo být v této souvislosti jeho

matce vyhrožováno, že žalobci ublíží, pokud nebude dluh splacen. Naposledy žalobce kontaktovali v říjnu roku 2018. Pak se žalobce s matkou odstěhoval do jiné vesnice a od té doby se na něj dané osoby již neobrátily. Situaci žalobce v zemi původu s nikým neřešil, protože se bál následků. Žalobce se tam obává vrátit. Matka již není naživu, a tak má ve vlasti pouze svého dědečka.

14. Za účelem vydání rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly do správního spisu založeny následující podklady: Informace OAMP ze dne 30. 4. 2019 – Gruzie – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu a Informace OAMP ze dne 3. 7. 2018 – Gruzie – Bezpečnostní a politická situace v zemi. Žalobce bylo umožněno, aby se s těmito podklady seznámil, jak vyplývá z protokolu ze dne 8. 10. 2019, který je součástí spisové dokumentace. Žalobce svého práva nevyužil a ani nenavrhoval doplnění podkladů pro rozhodnutí.
15. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je v současné době předmětem soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

16. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
17. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
18. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
19. Žaloba **není důvodná**.
20. V žalobě bylo namítáno, že žalovaný v řízení dostatečně nezjistil skutkový stav věci, neboť neobstaral dostatek aktuálních informací o zemi původu, přičemž na jejich základě řádně nezdůvodnil svůj závěr o tom, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je zjevně nedůvodná. Zejména žalobce argumentoval tím, že mu v případě návratu do vlasti hrozí nebezpečí ze strany vymahačů dluhů po jeho otci, přičemž je nepravděpodobné, že by mu tamní orgány veřejné moci poskytly náležitou ochranu, a to s ohledem na vysokou míru korupce.
21. Krajský soud předně uvádí, že žalovaný považoval podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany za zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, který stanovuje, že: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“* Ve třetím odstavci daného ustanovení je dále uvedeno, že: *„Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové*

ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“

22. V této souvislosti je v ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu stanoveno, že bezpečnou zemí původu se rozumí: „stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.“
23. Základem vnitrostátního konceptu tzv. bezpečných zemí původu je právní úprava obsažená v již uvedené procedurální směrnici, která umožňuje členským státům uplatňovat domněnku, že země původu je pro žadatele o mezinárodní ochranu bezpečná, pakliže není v konkrétním případě prokázán opak. V této souvislosti mohou členské státy přistupovat k vymezení bezpečných zemí původu buďto případ od případu, nebo mohou přijmout seznam všech zemí, které považují pro účely řízení ve věci mezinárodní ochrany za bezpečné (viz body 40, 42 a 46 preambule procedurální směrnice).
24. V České republice je uplatňován druhý z uvedených přístupů, neboť byla v souladu s ust. § 86 odst. 4 zákona o azylu přijata vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, která v ust. § 2 bodu 7 označuje za bezpečnou zemí původu rovněž Gruzii, a to s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.
25. S ohledem na skutečnost, že žalobce pobýval ve městě Batumi, které se v oblasti Abcházie či Jižní Osetie nenachází, je možné ho na základě dotčené právní úpravy považovat za žadatele o mezinárodní ochranu pocházejícího ze země, která je pro něj bezpečná. V tomto směru lze přisvědčit žalovanému, že je to právě žalobce, který je povinen tvrdit a dokazovat rozhodné okolnosti svědčící o tom, že jinak uplatňovaná domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu je v jeho případě vyvrácena (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, a ze dne 15. 2. 2021, č. j. 4 Azs 325/2020 - 29; odkazovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
26. Z toho důvodu nelze nezákonnost napadeného rozhodnutí dovozovat z toho, že ve správním spisu jsou založeny pouze dvě aktuální informace o zemi původu, které byly zpracovány příslušným odborem Ministerstva vnitra ČR. Z jejich obsahu vyplývá, že Gruzie ratifikovala řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů a současně v této oblasti spolupracuje a umožňuje činnost příslušných nadnárodních institucí či nevládních organizací.
27. Přestože z dotčených informací o zemi původu vyplývá snížený standard ochrany některých základních práv u specifických skupin osob či nedostatky v oblasti vyšetřování případů mučení, nejedná se svou povahou o okolnost svědčící o tom, že by

se běžný občan daného státu nemohl účinně obracet na příslušné orgány veřejné moci za účelem získání ochrany před nezákonným jednáním. Lze naopak dospět k závěru, že se statusem bezpečné země původu je neodmyslitelně spojeno rovněž zakotvení a fungování systému vnitřní ochrany, byť nelze v individuálních případech zcela vyloučit snížení jeho dostupnosti či efektivnosti, a to typicky v případě politicky angažovaných osob nebo takových, které byly vystaveny nezákonnému jednání ze strany vykonavatelů veřejné moci.

28. K obdobnému závěru ostatně ve vztahu k fungování právního systému v Gruzii dospěl také Nejvyšší správní soud, když například ve svém rozsudku ze dne 12. 12. 2019, č. j. 1 Azs 342/2019 – 45, uvedl, že: „*Ve shromážděných podkladech se instituce a nezávislé organizace vyjadřují i k účinnosti a nezávislosti vyšetřování v Gruzii (poskytování účinné ochrany všem občanům). Činí závěr, že existuje účinná policejní ochrana, což potvrzuje i judikatura (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 271/2017 - 45, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 90/2018 - 44, či ze dne 30. 8. 2018, č. j. 9 Azs 226/2018 - 27). Jisté výhrady uvádí Human Rights Watch pouze ve vztahu k vyšetřování trestných činů spáchaných právě „příslušníky orgánů pověřených vymáháním zákonnosti“ na civilním obyvatelstvu. Stěžovatelem tvrzené pronásledování však nesouvisí s pronásledováním příslušníky orgánů pověřených vymáháním zákonnosti, ale toliko soukromými osobami.*“
29. Podobné okolnosti případu lze pozorovat také v nyní projednávané věci, neboť žalobce podání své žádosti odůvodnil kromě snahy o legalizaci pobytu v důsledku uložení správního vyhoštění tím, že mají být vůči němu vymáhány dluhy po jeho otci, a to zástupci banky, resp. soukromými osobami. Ačkoliv žalobce argumentoval tím, že mu hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí, dané osoby ho před odchodem z vlasti po dobu několika měsíců vůbec nekontaktovaly.
30. Žalobce navíc neuvedl žádné konkrétní indicie svědčící o tom, že by řešení celé záležitosti prostřednictvím orgánů veřejné moci vše jen zhoršilo, resp. že by mu případná ochrana nebyla poskytnuta. Naopak při pohovoru výslovně potvrdil, že žádné jiné problémy v zemi původu neměl. Výše uvedenou domněnku pojetí Gruzie jako bezpečné země nelze v daném případě vyvrátit pouze spekulativním tvrzením žalobce, že poskytnutí ochrany se jeví jako nepravděpodobné, a to s ohledem na všeobecnou míru korupce v daném státě.
31. Krajský soud opětovně zdůrazňuje, že břemeno vyvrácení domněnky bezpečné země zatěžuje v daném případě primárně žalobce, který usiluje o udělení azylu či mezinárodní ochrany. V souladu s ust. § 16 odst. 3 zákona o azylu pak žalovaný nepostupoval v rozporu se zákonem, pakliže se blíže nezabýval tím, zda jsou v případě návratu žalobce do Gruzie dány důvodné obavy z hrozby pronásledování nebo skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 12 a ust. § 14a zákona o azylu.
32. Nad rámec uvedeného krajský soud dává žalovanému za pravdu v tom, že žalobce jako jeden ze stěžejních důvodů pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany uváděl rovněž snahu o legalizaci pobytu, a to v kontextu uložení správní vyhoštění a vydání výjezdního příkazu. V této souvislosti žalobce argumentoval tím, že má v zemi původu pouze dědečka, kterého nechce obtěžovat. Je však nutné zdůraznit, že institut mezinárodní ochrany je určen pouze pro řešení výjimečných životních situací, které jsou zákonem o azylu jasně vymezeny. Žalobce navíc neuvedl žádné objektivní

okolnosti svědčící o tom, že by si svůj pobyt v ČR nemohl legalizovat v režimu zákona o pobytu cizinců, a to samozřejmě až v návaznosti na pominutí účinků spojených s uloženým správním vyhoštěním a dočasným zákazem vstupu na území členských států Evropské unie.

VII. Závěr a náklady řízení

33. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
34. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. května 2021

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.